

Arnika – program Toxické látky a odpady

Chlumova 17, 130 00 Praha 3

e-mail: toxik@arnika.org

www.arnika.org/o-programu

tel./fax: 222 781 471, GSM: 774 406 825

Městský úřad Cheb
Odbor stavební a životního prostředí
Náměstí Krále Jiřího z Poděbrad 14
350 20 Cheb

K č. j.: **MUCH 91045/2014/Deg**

V řízení o vydání územního rozhodnutí o umístění stavby Výstavba závodu na energetické využití odpadu ZEVO Cheb, Švédský vrch, p. p.č. 1548/42 ad. k. ú. Cheb vznáším tuto n á m í t k u p o d j a t o s t i, a to všech pracovníků Městského úřadu města Cheb, včetně vedoucího stavebního úřadu a jeho referentů, tajemníka městského úřadu a starosty města, a to z těchto důvodů:

Vlastníkem části pozemků, na nichž bude realizována předmětná stavba, je město Cheb, město Cheb má 50% vlastnický podíl ve firmě, která je investorem předmětné stavby. Město Cheb dokonce daný záměr iniciovalo a předem kvůli záměru upravilo také územní plán.

Město Cheb má tak dán bezprostřední, a to i majetkový, zájem na realizaci dané stavby.

Pracovníci městského úřadu jsou zaměstnanci města (§ 109 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb.), stejně jako tajemník (§ 110 odst. 1 tohoto zákona). Starosta zastupuje město navenek a je v čele městského úřadu (§ 103 odst. 1 a § 109 odst. 1 tohoto zákona); odvolává a jmenuje tajemníka městského úřadu. Městský úřad a starosta jsou orgány města. Tajemník stanovuje platy zaměstnancům obce zařazeným do městského úřadu a plní úkoly jejich zaměstnavatele (§ 110 odst. 4 písm. c) a d) tohoto zákona); je ze své funkce odpovědný starostovi.

Pracovníci, kteří by rozhodovali v daném správním řízení (včetně těch, kteří by rozhodovali o námitce podjatosti vznesené v tomto řízení), jsou zaměstnanci osoby – účastníka řízení, o jehož věci se v tomto správním řízení rozhoduje, a jsou vůči němu v poměru závislém, podřízeném. Povinnosti, jež vyplývají pracovníkům městského úřadu z jejich pracovněprávních vztahů vůči zaměstnavateli (účastníku řízení), zejm. povinnost plnit pokyny zaměstnavatele, zakládají jejich poměr k tomuto účastníku řízení, jež způsobuje pochybnost o jejich nepodjatosti, včetně zájmu na výsledku řízení, tj. vyloučení z rozhodování v této věci. V této souvislosti je třeba připomenout, že pro vyloučení pracovníka z rozhodování správního orgánu postačuje pouhý důvodný předpoklad o jeho podjatosti.

Dle správního řádu je vyloučena každá úřední osoba, u níž lze důvodně předpokládat s ohledem na její poměr k věci nebo účastníkům řízení zájem na výsledku řízení (pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti). V daném případě zde zájem úředních osob je dán rozsahem práv a povinností a dalších vazeb vyplývajících z jejich pracovně právního poměru - povinnost řídit se pokyny zaměstnavatele a nejednat v rozporu s jeho zájmy, odměňování a další finanční vztahy, osobní kontakty apod. - k účastníku řízení (městu Cheb), které vyvolávají důvodnou pochybnost o nepodjatosti těchto úředních osob. Je přitom zřejmé, že zaměstnanci hájí zájmy svého zaměstnavatele ...

Stačí existence jakéhokoli užšího poměru úředníka k účastníku, ať již má jít o poměr

kladný, přátelský, příbuzenský či založený na pracovních, obchodních a obdobných vztazích, nebo poměr záporný – nepřátelský, nenávislný či jinak výrazně převyšující běžný kritický vztah k jiným osobám. Správní řád spočívá na správné zásadě zabránit i jen možnosti neobjektivního rozhodování eliminací všech situací, jež by mohly (i jen mohly, nikoli musely) ohrozit nestrannost rozhodování. Dikci uvedeného ustanovení tedy naplňuje i vztah daleko volnější, než je zcela jednoznačně identifikovatelný a prokázaný poměr zaměstnance a zaměstnavatele. Bylo by nad požadavky zákona a vlastně ve svých důsledcích v rozporu se zákonem požadovat ještě průkaz a dokazování nějakých dalších konkrétních skutečností (např. jakési konkrétní kroky ovlivňování úředníka ze strany zaměstnavatele, jež by však byly navíc účastníku řízení skryty).

Důvodem pro zamítnutí námitky podjatosti by mohlo být pouze přesvědčivé zdůvodnění, proč skutečnost, že osoba podílející se na projednávání a rozhodování věci je zároveň zaměstnancem osoby, která má zájem na předmětu řízení (je žadatelem), nevyvolává pochybnosti o její nepodjatosti. Tímto odůvodněním nemůže být však obecný odkaz na povinnost úředníků řídit se zákony a právní předpisy. Vzhledem k tomu, že pochybnost o nepodjatosti pracovníka správního orgánu bývá dána z důvodu zájmu na nestranném rozhodování vyjádřeném ve správním řádu i tam, kdy není poměr mezi ním a účastníkem řízení takto jednoznačně prokazatelný, nemůže závěr o nevykloučení pracovníků úřadu v této věci obstát. Naopak by se jednalo o stav, který je v rozporu se základní zásadou správního řízení, totiž zásadou nestrannosti rozhodování. Je přitom nerozhodné, že rozhodování spadá do působnosti přenesené.

Je nutno též připomenout, že důvody vyloučení nejsou dány ve vztahu k úřadu, avšak ve vztahu k jeho jednotlivým pracovníkům. Úprava podjatosti jako poměru pracovníka správního orgánu k dané věci či účastníku řízení nikterak nevyklučuje, že by důvod podjatosti nemohl být dán u dvou a více pracovníků správního orgánu, resp. u pracovníků všech tak, jak je tomu v tomto případě. Vzhledem k tomu, že pochybnost o nepodjatosti pracovníka správního orgánu bývá dána z důvodu zájmu na nestranném rozhodování vyjádřeném v § 14 správního řádu i tam, kdy není poměr mezi ním a účastníkem řízení takto jednoznačně prokazatelný, je zde důvodnost vznesené námitky dána.

V této souvislosti je vhodné odkázat na názor Nejvyššího správního soudu uvedený v usnesení Nejvyššího správního soudu z 22. 12. 2009, č. j. 1 As 79/2009-141, v němž je mj. uvedeno: „...smyslem právního institutu „vyloučení úřední osoby z rozhodování“ je zamezení podjatým osobám bezprostředně se podílet na výkonu státní správy. Posouzení podjatosti by mělo být nazíráno principem, že **nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci, a ve sporu mezi dvěma subjekty musí vždy rozhodovat nezávislý třetí subjekt**. Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod (dále též „Listina“) je garance toho, aby ve věci rozhodovala nezávislá a nestranná osoba (ať již soudce, či úřední osoba ve správních řízeních). Nestrannost a nezaujatost této osoby je jistě jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů práva v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky). Podle § 14 odst. 1 správního řádu *každá osoba bezprostředně se podílející na výkonu pravomoci správního orgánu (dále jen "úřední osoba"), o níž lze důvodně předpokládat, že má s ohledem na svůj poměr k věci, k účastníkům řízení nebo jejich zástupcům takový zájem na výsledku řízení, pro nějž lze pochybovat o její nepodjatosti, je vyloučena ze všech úkonů v řízení, při jejichž provádění by mohla výsledek řízení ovlivnit*. S možnou podjatostí zde počítá správní řád v podstatě u jakékoliv

úřední osoby, tedy takové, která se aktivně a bezprostředně podílí na výkonu pravomoci správního orgánu; výkonem pravomoci je z tohoto pohledu nutno rozumět nejen její podíl na formálním správním řízení, ale i na jednotlivých úkonech, v rámci nichž činí tyto osoby jistá správní uvážení, která se pak promítají v materiální podobě v právní sféře účastníků řízení. Podmínkou vyloučení z rozhodování je nalezení důvodného předpokladu, že tato osoba může mít pro svůj poměr k věci zájem na výsledku řízení. Pojmem „poměr k věci“ je třeba, dle názoru předkládajícího senátu, rozumět nejen individuální (popř. emocionální) zájem na výsledku řízení z důvodu kladných či negativních emocí úřední osoby vůči účastníkům řízení či například na vztazích ekonomické závislosti vůči některému z účastníků řízení, ale mnohdy je nutno na podjatost rozhodující osoby nahlížet z širšího úhlu. Kategorii nestrannosti je třeba vnímat také v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost osoby pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli, tj. účastníkovi řízení, nýbrž to, zda reálně neexistují objektivní okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že tato osoba určitým, nikoliv nezaujatým vztahem k věci, případně účastníkům, disponuje (srov. nálezy Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 167/94, Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu, svazek č. 6; rozhodnutí Ústavního soudu jsou též dostupná <http://nalus.usoud.cz>). ... Rovněž judikatura Evropského soudu pro lidská práva vychází z dvojího testu posuzování nestrannosti (ač) soudce, avšak závěry zde vyslovené lze vztáhnout i na posouzení nestrannosti rozhodující úřední osoby. Subjektivní test je založen na základě osobního přesvědčení soudce v dané věci, objektivní test sleduje existenci dostatečných záruk, že je možno v tomto ohledu vyloučit jakoukoliv legitimní pochybnost (srov. rozhodnutí ve věcech Saraiva de Carvalho vs. Portugalsko, 1994, Gautrin a další vs. Francie, 1998). ... V tomto ohledu je vhodné poukázat i na obecnou právní zásadu „*nemo iudex in causa sua*“, dle které nikdo nesmí být soudcem ve vlastní věci, a ve sporu mezi dvěma subjekty musí vždy rozhodovat nezávislý třetí subjekt. Tato obecná pravidla jsou obecně uznávána jako zásady spravedlnosti a to i tehdy, jestliže nejsou normativně vyjádřena v pozitivním právu (srov. Knapp, V. Teorie práva, C. H. Beck, Praha 1995, str. 83).“.

Uvedený názor byl poněkud modifikován usnesením rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2012, č. j. 1 As 89/2010-119, nicméně i zde je uvedeno, že k pochybám o nepodjatosti v případě „systémové“ podjatosti postačuje i nízká míra podezření, neboť tato situace je sama o sobě signálem ke zvýšené opatrnosti při posuzování vyloučení úředních osob, přičemž s ohledem na smysl a účel § 14 odst. 1 správního řádu je v pochybnostech třeba dát přednost vyloučení všech úředních osob příslušného správního orgánu z úkonů v řízení. Dále je zde uvedeno, že skutečnostmi zakládajícími pochybnosti o nepodjatosti úředníka územního samosprávného celku pak „mohou být například jevy v politické či mediální sféře, jež předcházejí příslušnému správnímu řízení či je doprovázejí a naznačují zvýšený zájem o výsledek řízení ze strany osob schopných ovlivnit jednání územního samosprávného celku jako zaměstnavatele úřední osoby. Příkladem může být zájem politických činitelů či jiných v rámci daného územního samosprávného celku vlivných osob (např. zákulisních aktérů místní politiky či podnikatelských subjektů) na určitém výsledku řízení (např. na tom, aby určitá stavba, činnost apod. byla povolena, anebo naopak nepovolena); takový zájem lze vysledovat například z různých mediálních vyjádření, předvolebních slibů, konkrétních investičních či jiných obchodních počínů, předchozích snah nasměrovat určité související rozhodovací procesy určitým způsobem apod.“. Za určitých okolností však uvedenou skutečností může být už jen „samotná **povaha a podstata rozhodované věci, její kontroverznost či politický význam a s tím spojené zájmy**“.

Skutečnost, že se v daném případě jedná o právě popsanou situaci, je zřejmá zejména z následujícího:

- Bývalý starosta Chebu a současný zastupitel pan doktor Vanoušek skrze svého přítele požádal ministra průmyslu a obchodu o zaslání kladného vyjádření k výstavbě spalovny v Chebu.
- Bývalý místostarosta a současný zastupitel bakalář Linda se nechal na veřejném projednání EIA slyšet, že referendum o Chebské spalovně nepřipustí, protože je to projekt potřebný a občané by později zamítnutí spalovny mohli litovat.

Z těchto důvodů jsou – jak vyplývá i z judikatury Nejvyššího správního soudu citované výše - pracovníci všech orgánů města Cheb (Městského úřadu Cheb) ze zákona vyloučeni z rozhodování v tomto správním řízení, neboť není přípustné, aby o věci, na které má jedna z osob, která je účastníkem řízení, bezprostřední zájem, rozhodovali její vlastní zaměstnanci.

V Praze dne 19. 12. 2014

ARNIKA – Program Toxické látky a odpady
IČ 70947805, Chlumova 221/17, 130 00 Praha 3
Matěj Man odborník programu Toxické látky a odpady